

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Égész évre 12 kor. Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor. Egy óra 1 kor.
Lelkészek, tanítók, községi jegyzők 8 koronáért kapják a lapot.
Egyes szám ára a csütörtöki lapból 8, a vasárnapból 16 fillér.

Felolvasó szerkesztő és lapfőigazgató:

Hj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.

Telefon: 174.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok az utcán is árulhatók.

A békéről.

Amig itthon a kormány azon töri a fejét, hogy a kiegyezés és a kiegyezési provizorium kérdésében alvó fakir módjára elaltassa önmagát; amig a választójog anyái kínos vajudástól verítékeznek, a bábákat pedig az a kétség gyötri, vajjon nem volna-e jobb a gyerek helyett a radikális mamákat áldozatul ejteni, avagy mindkettőt; amig a koalíciós pártok abban versenyeznek, hogy a munkapárttól mindennap egy új összeesküvést vagy gonosztettet süszenek ki, — azalatt a magyarság figyelme még mindig arra a delegációs ülésre van irányozva, amelyen a munkapárt vezére, nem! — a nemzet legnagyobb vezére jelölte meg az utat, amelyen az elkövetkező békekötésen küllügyi diplomáciáknak haladni kell.

Igen. Gróf Tisza István, ez a legnagyobb élő magyar fejlegyette leghegyesebben azokat a kérdéseket, amelyek állami érdekeinket a béke s ezzel kapcsolatos problémák megoldásánál legközelebről érintik. Hogy magas eszmetornája közben néha-néhol meg kellett leckéztetnie gróf Károlyi Mihályt, a magyar békeapostolt, aki — miként az ántánt — a Németországgal való szövetségünk megerősítése ellen tiltakozott és — akár csak maga Wilson — az amerikai seregekkel fenyegetőzött, azt a kérdés hozta magával.

Tisza igazi államférfiúi mélyrelátással mutatott rá a háború okaira. Nem a diplomácia ügyefogyottsága volt az oka, amint Károlyi állította, hanem mert a 80-as évek orosz-francia szövetségéhez, amely a központi hatalmak fölényének tudatában nem mert kikezdeni velünk, csatlakozott Anglia és felkeltette benne a győzelem reményét. Olaszország és Románia pedig azért csatlakozott az ántánthoz, mert azt hitte erősebbnek.

A megegyezéses békére készek vagyunk s jövőbeli biztonságunk garanciáit nem szükséges területi hódításokban keresni. Bizonyos határkiigazítások azonban szükségesek és helyeselte az előtte szólott gróf Andrássy Gyula amaz állítását, hogy a Lovcsen hegyet meg kell tartanunk. Ugyazintén az olasz Valónát is.

Lengyelország önrendelkezési jogát örömmel üdvözölni fogjuk, ha az a monarchiával tartós kapcsolaton alapszik. Majorizálni nem engedhetjük államunkat.

Általában rokonérzéssel nyilatkozott az orosz nemzetről, amellyel az ellentétet csak annak Boszporuson át ellentünk irányult agresszív balkáni politikája okozta. Az olaszokat illetőleg pedig helyesli a külügyminiszter amaz álláspontját, hogy ha békejobbunkat ma el nem fogadják, tovább nem tartjuk azt kényűjva. Békéfeltételünk szigorításának nem kell okvetlenül területhódításra vonatkozni, mert hadikárpótlást is szerezhettünk valami formában. Sőt Romániától is kell — ha visszaállítjuk — olyan garanciákat kapnunk, amelyek az elégtételre és megtorlásra adnak módot újabb megtámadtatásunk esetén.

Tisza felszólalásának vége volt a legszebb és legbátrabb részleges (orosz-) béke esetén hűsítően teljesíteni köteleességünket hűséges, értünk oly sokat vérzett német szövetségésünk iránt és teljes erővel és baráti melegséggel segítségére sietni.

Bizonyos, hogy Tiszának ez az utolsó kijelentése legkevésbé tetszett gróf Károlyi Mihálynak, aki oly meleg rokonszenvet érez a franciák iránt. De annál jobban tetszett a külügyminiszternek, aki felkapta e mondatokat és hangsúlyozta, hogy igenis, ha kell, küzdünk Elzász-Lotharingiáért is a német oldalán. És tetszik nekünk magyaroknak, akik az eddig tapasztaltakon kívül még csak ezután fogunk meggyőződni igazán arról, hogy mily sokat jelent nekünk Németország hűséges legyver- és fegyvertelen barátsága.

Az alispáni jelentés.

Előttünk fekszik dr. Bibó Károlynak, vármegyénk új alispánjának 1917. május 15-től november 15-ig terjedő félevesi közigazgatásról szóló jelentése, amelyet a hétfőn és kedden megtartott megyei közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett. Az alispáni jelentés egy munkájában alapos, lelkiismeretességében gondos, kellő hozzáértéssel, nagy kötelességtudással bíró tisztviselő műve, aki szerény egyszerűséggel, de uri józansággal ad számot félevesi hűséges sáfarkodásáról. Hiányoznak a jelentésből a frázisok, a szóvirágok és így, minden reklám híján szinte értékelni sem bírja mindenki azt a nagy feladatot, amelyet az új alispán éppen a legnehezebb időszakban — amikor főispáni és alispáni szék üres volt — oly kifogástalanul megoldott s aminek

a jelentés hű tükrét képezi.

De mi tudjuk értékelni. Epp azért, amikor a legnagyobb elismeréssel és tisztelettel adózunk érte szeretett alispánunknak, a jelentésnek ama nagyfontosságú részére hívjuk fel olvasóink figyelmét, amely a közérdeklődésre ma leginkább számottartó, súlyos közellátási kérdésekre vonatkozik s amelyeknek éppen alispánunk hogy milyen kiváló intézője volt, arra a szeptember 20-én megtartott alispánválasztó közgyűlés adta meg a méltó választ.

*

Az alispán jelentésének legelején kegyeletos szavakkal emlékezik meg az elhunyt főispánról és alispánról, majd melegen szól az új főispánról és az új megyés püspökről. Ezután személyi kérdésekről szól, amelyeket „a vármegye tisztikarának, a hivatalos órákon is tul teendő levekenységét az elmúlt 2 negyedévben is legnagyobb részben a haderő kiegészítésével s a közellátás biztosításával és ellátásával kapcsolatos nagyfontosságú közigazgatási kérdő” magyaráznak meg.

Örömmel jelenti be, hogy a lefolyt fél évben a vármegyei tisztviselők, alkalmazottak, községi és községi jezők és kóro orvosok anyagi helyzetének javítása érdekében fontos kormányintézkedések tetettek. Ráér azután a közellátás súlyos problémájára s a következőket mondja az alispán:

„Folyó évi július hó végén megjelent a m. kir. kormánynak az 1917. évi búza, rozs, kötszerez, köles, árpa és zab-termésnek zár alá vétele és igénybevételeire vonatkozó rendelete. Ezen kormányrendelet valamint az országos közellátásügyi Hivatalt vezető m. kir. miniszter által kiadott végrehajtási utasítás alapján Veszprémvármegye területén foganatosítva lettek mindazon intézkedések, melyek a rendelet végrehajtásánál az országos érdekek valamint a vármegyei gazdasági és közellátásügyi viszonyok szempontjából szükségeseznek mutatkoztak.

A kiadott rendelet szerint úgy a nem termelők, mint azok a termelők, akiknek termése szükségletüket nem fedezi, az ellátásukra szükséges gabonát csak a lakhelyüket képező község terméséből szerezhették be. A kormányrendelet ezen intézkedése, r. l. Veszprém és Pápa városok ellátásánál részére, tekintettel ezek nagy számára és a város területén termelt gabona csak egy mennyiségére, a szükséges gabona beszerzését teljesen lehetetlenné, a többi községek nagy részére pedig nehezen keresztelülvihetővé tette. Ezen körülményekre való tekintettel a közellátás terén bekövetkező zavarok elkerülése céljából az Országos Közellátásügyi Hivatal vezető m. kir. Miniszterhez előterjesztést tettem, miszerint engedjessék meg, hogy Veszprém és Pápa r. l. városok, valamint az előterjesztésben felsorolt községek lakói a gabona szükségletüket Veszprémvármegye egész területéről beszerzhessék. Előterjesztésemnek tekintettel arra, hogy az új városokból kifolyólag, a múltban visszatértek lettek elkövetve, az Országos Közellátás-

zési Hivatalt vezető m. kir. Miniszter helyt nem adott.

Veszprémmegye ellátatlan lakossága liszt- és kávéhiányt szenved. A közéleti hírek szerint a liszt- és kávéhiányt az Országos Közéletnevelési Hivatalt vezető m. kir. Miniszter által havonként kiadott 30 waggon lisztből nyer kiegészítést s ez ideig az ellátatlan lakosságunk liszttel való kielégítése körül jelentősebb gondok nem fordultak elő.

A kormányrendelet alapján a járási főszolgabírónak, valamint a r. l. városok polgármestereinek meghatalmazása mellett a vármegye területén 204 terményátvevő bizottságot alakítottam.

A terményátvevő bizottságokban hatósági megbízottakul mindenütt arra alkalmas és kellő gazdasági ismeretekkel bíró egyének lettek kijelölve.

Ezenkívül aképpen rendelkeztem, hogy az 500 katasztrális holdnál nagyobb kiterjedésű gazdaságokban, a terményátvevő bizottságok működésében főleg a házi és gazdasági szükséglet megfelelő megállapítása érdekében egy, a gazdasági dolgokban teljesen jártas gazdálkodónak, amennyiben pedig ilyen egyén található nem lenne, az illetékes közsegély, illetve körjegyzőnek részt kell venni.

A terményátvevő bizottságokhoz a Haditermény részvénytársaság bizományosai azonban kellő számban meghatalmazottakat kiállítani nem tudtak s így a terményátvevő Veszprémmegye területén csak december hó második felében fog befejezést nyerni.

A kormány ezen rendelkezései arra engednek következtetni, hogy ezen gazdasági ellátatlan lakosságunk liszttel való ellátása a törvényes rendeletnek s a közönség jogos igényeinek megfelelően lesz lebonyolítható.

A 2192—1917. M. E. számú rendelet 18. §-a a termelőket két osztályba sorozza: a 15 éven felüli férfi munkás részére havi 15 kilogramm gabonát, minden más östermelő és családtag részére pedig havi 12 kilogramm gabonát engedélyez.

Ezen megállapított gabonamennyiség Veszprémmegyében, hol a lakosság túlnyomó részben, a földműves és munkásosztály pedig ugyasólván kizárólag kenyérral és tésztafélékkel táplálkozik, bizony nagyon is minimálisnak mondható. Ezen állapotot némileg segít az ipari munkások és azok családtagjai által fejeként fogyasztható lisztmennyiség megállapítása tárgyában az Országos Közéletnevelési Hivatalt vezető m. kir. közéletnevelési miniszter által 79100—1917. IX. szám alatti kiadott rendelet.

Megjelent a m. kir. F. M.-nek a gazdasági szükségletekre igénybe vehető gabonafélék felhasználása és vásárlása tárgyában 67700—1917. szám alatti kiadott rendelete is, ezen rendelet egyúttal a zab és árpára megállapítja a felhasználható gazdasági szükségletek mérvét is. Ezen rendelet szerint is azon termelők, kiknek elegendő készletük nincsen, csak saját közsegély területén vásárolhatnak. Igen sok közsegélyben nagyon gyenge árpa és rozstermés volt s így igen sok gazda jutott azon helyzetbe, hogy árpa és zabszükségletét vásárlás útján kellett volna beszereznie, szükségletét azonban saját közsegélyben vásárlás útján biztosítani nem tudta.

A m. kir. kormányrendeletet adott ki a burgonya és tengeri-termes zér alá vételéről és közszükségleti célokra való igénybevételéről. A burgonya szükségletét a rendelet egyelőre önkéntes felajánlás útján óhajtja biztosítani s csak amennyiben ez eredményre nem vezetne, ez esetben lesz a rekvirálás elrendelve. Vármegyénkben a burgonya-készletek összeírása még folyamatban van. Kiadott rendeletben figyelmeztettem a közegély előjárásokat, hogy a termelőket az önkéntes felajánlásra buzdítsák, hogy így a rekvirálás elkerülhető legyen. Ennek részben az az oka, hogy vármegyénkben a burgonya-termes a nagy szárazság folytán nem volt megfelelő. A miniszteri rendeletben kapott utasításhoz

képest a burgonya fejkvótát és a gazdasági szükségletekre visszatartható mennyiséget a főzetőkfelekben, valamint a takarmányművekben mutatkozó nagy hiány figyelembe vételével megállapítottam, a közéletnevelési hivatalt azonban az általam megállapított mennyiségeket leszállítottam.

A tengeri-termes igénybevétele tárgyában a kormány aképpen intézkedett, illetve a földművelési kormány felhatalmazása alapján aképpen intézkedett, hogy a feleslegket a terményátvevő bizottságok állapítsák meg és vezessék át a felhasználható mennyiség kormányrendeletileg van megállapítva.

Kapcsolatosan megjelent a sertéshizlalás tárgyában kiadott kormányrendelet is. Ezen rendelet a háztartási és gazdasági szükségletek meghaladása esetén a húsfelhasználást engedélyhez köti. Termelők csak a gazdasági szükségletükön fenmaradó felesleges tengeri-jók felét fordíthatják húsfelhasználásra. A közéletnevelési szempontjából rendkívül fontos, hogy a sertéshizlalás körül a miniszteri rendelet intézkedései pontosan betartassanak, mert csak így lesz elérhető, hogy a vármegye a közfogyasztásra adandó sertésekben felül az itteni fogyasztásra szükséges sertéseket megkaphassa és így a folyó évben sajnosan tapasztalható zsinhány pótlható legyen. Ézuttal is figyelmeztetlek a gazdálkodóknak, hogy a húsfelhasználás engedélyt kérjen s hogy a miniszteri rendeletben megállapított feltételeknek pontosan eleget legyen.

Ezuttal következik a jelentés részletezése, amely a gazdasági kérdéseken kívül a haderő kiegészítési, tanügyi, közegészségügyi, közuti, állategészségügyi és jótékonyági kérdésekről ad világos képet.

Megyegyűlés.

Veszprém vármegye törvényhatósági bizottsága — amint előtte jeleztük — december 10-én és 11-én tartotta rendezési tárgyalását dr. Reinprecht Antal főispán elnöksége alatt. A közgyűlés nem volt látogatott, kevés megyebizottsági tag jelent meg azon. A megyebeli országgyűlési képviselők közül ott láttuk csontényi Hollitscher Károlyt, Jákóy Gézát, dr. Magyar Károlyt és dr. Overt-Farancot.

Nevezetesebb tárgya sem volt a gyűlésnek és így élénkebb izgatottság csak a helyi megyegyűlésen fejlődött ki dr. Mohácsy Lajos ev. lelkész, a vármegyei gazdapárt elnökének indítványa fölött, amely az ingatlanforgalom hatósági ellenőrzésének az egész országra leendő kiterjesztése iránt javasolt feliratot a kormányhoz. Ilyen értelmű feliratot ugyanis már Somogyvármegye is intézett a kormányhoz, de csupán a határszéli, nemzetiségű vármegyéket illetőleg s ezt a feliratot Veszprémmegye is támogatta. Mohácsy indítványát főképp azzal indokolta meg, hogy a földvásárló nagybankok a kisgazdákat drágítással uszorazzák ki a birtokparcellázásnál. Amíg ez a kijelentés szelid mosolyt váltott ki a gyűlés azoknál a városban lakó megyebizottsági tagjainál, akik maximális áron felül, méregdrágán kénytelenek megvásárolni a terményeket és termékeket a falusi kisgazdáktól, addig másfelől Jákóy Géza, Kenessey István, dr. Csate Antal, dr. Magyar Károly és dr. Bibó Károly alispán komoly érvekkel bizonyították be az indítvány tartatlanságát és szükségtelen voltát. Ezeknek figyelembevételével a közgyűlés nagy szöbbséggel az áll. választmány javaslatát fogadta el és napirendre tért Mohácsy indítványa fölött.

Részletes tudósításunk a következő:
Hétfő, dec. 10. A főispán megnyitván az ülést, legelőször leendőletes szép szavakban

emlékezett meg a kilátásban levő orosz békekről.

Tekintetes törvényhatósági bizottság!
Hidég decemberünket májusi szellő nyaldossa.

A természetben beköszöntött a fagy, — ugyanakkor az emberi szívekben a meleg. — a termelő, az életet adó, az emberiség termékeny, nagy, újra feltámadó, harmonikus, hűvös munkájának már csaknem mindörökké elveszítettnek vélt kedves rügyeiből virágot fakasztó meleg.

Megint készségelet és örömmel köszöntünk téged — hideg észak honából hozzánk érkezett napsugár!

Könn a csatatéren is becsületének, deréknek ismertünk meg titeket Oroszország fiait. Szemben állva veletek, jól esett latnunk, ézenünk, hogy méltó ellenfelei vagyatok a magyarnak, méltók vagyatok arra is, hogy — ha ilyen ügy akarta — gyermekeinknek, apáinknak dicső lelkéről számoljatok be a minden seregek Urának.

Hiaszúk, hogy bekegyebotok őszinte. És ezért fogadjuk mi azt nyiltan, szívesen.

Az acél, a legyver még nem suly Veszprémmegye fiainak. Ha kell: küzdünk hazánkert továbbra is vitézül, nagyszerűn. Küzdünk mindeneseire szép kárpai határunkról megtakarított energiáinknak a művelnek csúfán nyugat minden ördöge ellen megkötözött lelkesedésével és készségelet.

És mégis örvendünk a gyilkos füstgomolyban, szeretteink hová szegett vécapalackja felett, egymást még mindig ezer darabba tépni akaró keselyük között a Telátásodon — olajágas fehér galamb!

Milho és milho anya hitves, gyermek sábjai az emberiségnek hűvös felállítás után vágyakozó imája fehér szíveden és szelid természeteden ugyan nem változtat, de szánymizmaidnak — úgy véljük — mindenesen meglehetősen tudó erőt ad, hogy szán-telenül, állandóan és széghetetlenül feletünk lebegve, a nagy Oceánnal is megbirkózza, vajóra váltsd azt a mindeneket megnyugtató gondolatot, amit valamennyien közelre sejtve, remény és bizalomteljes honfiai érzéseim minden örömevel üdvözölöm a tisztelt Törvényhatóság Bizottságának hazailui értevényben és példás türelemben olyannyira kipróbált tagjait és az ülést megnyitom.

Majd felemelkedvén székéről, amit a többiek követtek, ismert retorikai művészetével szeretett királyunk balcsatéból történet szerencsés megmenekülése ötleitől terjesztett elő indítványt s azt a mindnyájunk lelkét betöltő őszinte öröm és mélyeséges hala teheren ragyogó borítékában tette postára.

— Napirend előtt — úgymond — Veszprémmegye magyar szívének hűsége, szerete és alattvalói hódolati keres Hozzád utat dicső királyunk, IV. Károly!

Amire a hűten, ármányos ellenség tengeri és titáni erőkkal versenyző árja nem volt képes és hatalmadat, országaid nagyságát nemhogy nem csökkenthette, hanem ellenkezőleg utat volt kénytelen engedni győzedelmes vitézeidnek Itália nagy darab földjére, — azt a rengeteg hittezőg vértől megáradt, mérszen száguldó leonzó árjával akarta kárpótolni.

Hón szeretett uralkodónk folyó év november hó 10-én fel nem tartóztatható elnyomulásokkor, valamennyiünk által ismeretes módon, életveszedelembé került hűsége vadászatán az leonzó örvényéből való kimentése közben csaknem a rohanó mély ár áldozata lett.

Csaknem fejedelmi martirja lett azon embercsarnék, melyet utalkodói bölcseséggel itthon is irányít alattvalóinak a megérdemelt, több joggal való felruházásokkor, — de melyet az leonzó alamosott, beszakadt gátjáról ennél jóval többel: nemesen érő hűi szívével, királyi életét a legkövetlenebből fenyegető valóságban szolgált,

amikor kísérete egy igénytelen, egyszerű tagjának életét önfeláldozó és minden szociális theóriát gyönyörűségeesen felülzárnyaló módon megmentette.

Kék Itáliának nincs külön Istene! Az a miénk is — magyaroké! IV. Károly él és uralkodik dicsőségesen!

Honszerető és királyhű Veszprémmegyey megye hátláan tekint fel hozzád nagy Isten, aki bölcs fiadat, a mi Atyánkat, koronás királyunkat itt lent verhetetlen győzedelmes vitézek — fent éber őrangyalok seregével védted és díszitéd!

Indítványozom: Veszprémmegye törvényhatósága mai üléséről hon szerelt királyunkat szerencsés megmenekülése alkalmából felirattal üdvözölje és kérje a kormányt, hogy őszinta szeretetből lakadó bűnbölcseket szerencsekívánatait a trón zsámolyához juttassa.

Leveles üzenés kísérte a főtisztviselőket, ami az ifjú uralkodónak és a szép méltatlannak egyaránt szólt. — Ezután bejelentette a gróf Jankovich-Bésán Endrénének és Szeberling Rezsónak közléseimre ellenőrzéssel történt megbízatását; — hogy Szeberling Rezsőt tb. megyei főjegyzővé, dr. Lengyel Jenő veszprémi és Tóth Béla devescseri ügyvédek pedig tb. főjegyzővé nevezték ki. Végül jelentette, hogy a számonkérőket megtartotta a kifogásolni valót nem talált. — Minután dr. Mohácsy Lajos indítványára a főispán, királyunkra vonatkozó fentebbi indítványát egyhangú helyesléssel jtkvben örökölt meg, reáérték a tárgysorozatot, amelyet dr. Horváth Lajos főjegyző kezelt referálni.

Dr. Mohácsy Lajos — régi szokásához híven — az első ponthoz, az alispáni jelentéshez szól a öt kérdésre hívja fel az alispán figyelmét. Első helyen a takarmány intéző bizottságok jóindulatát kéri az ugy is takarmány szükségben szenvedő gazdák érdekei iránt s elpanaszolja az előző katonai rekvirálás, a „harácsolás“ méltatlanságait. — A közelgő békével eltávozó orosz foglyok helyett megfelelő munkáról való gondoskodást kér. — Tanerő hiány miatt a harctéren levő tanítók felmentése vagy azoknak megfelelő erővel leendő helyettesítése iránt kér intézkedést. — A harctérről visszatért katonák által terjesztett nemi betegségek ellen pedig védelmet. — Végül a petróleumkiosztás igazságtalanságát teszi szóvá. *Bizonyítani nem tud, de állítólag vannak községek, ahol egyes nagyobb gazdák 90 kg. petróleumot kaptak akkor, mikor a többi kisebb gazdák összesen csak 40 kg.-ot. Egyébként tudomásul veszi a jelentést.*

Az alispán megnyugtató választ adott. Elmondja a katonai rekvirálás majd takarmányintéző bizottságok alakulásának történetét. A jóindulat nem hiányzik. Neki pedig szándékában áll felterjesztést intézni a kormányhoz, hogy a vármegye takarmánytermése ugyanis a minimális lévén, a csekély fölöslegét ne vigyék el, hanem pótolhassák vele a szénát és szalmát. A szalmas takarmányt nincs joga a bizottságnak szétosztani, csak javaslatot tehet. — A hadifoglyokról, amelyek hadművelési szempontból is katonai rendelkezés alatt állanak, teljes megnyugtatót nem adhat, de mindent elkövet a gazdasági munkaerő biztosítására. — A tanítóké végétt már tett felterjesztést a tanfelügyelő. Ez nem tartozik az ő hatásköréhez, de javasolja, hogy intőzzenek ez irányban kérvényt a kultuszminiszterhez. — A nemi beteg katonák orvosi megvizsgálattása céljából már állást foglalt a közig. bizottság. — A petróleum kontingenst községeknek ő állapítja meg. De egyeseket illetőleg direktívt nem adhat, az a főbírók és polgármesterek belátásától és lelkiismeretességétől függ. Általános utasítást ad csupán és pedig oly értelemben, hogy petróleumból első sorban az arra legjobban ráutalt kisiparosok, hivatalok — lelkészek és tanítóké is, — aztán gazdaságok részesüljenek. Azt hiszi, Mohácsy információja téves, mert az ő információi szerint a nagyobb gazdák még a

szükséges anyagot sem kapták meg, noha motorhájtáshoz is kellett volna. Mindazonáltal újból felhívást bocsát ki a községekhez. — Az alispáni jelentést tudomásul veszik.

Az egyes bizottságok megüresedett helyeinek betöltése következik. Ezután tilkos és szótöbbségi szavazással. A névsort lapunk más helyén közöljük.

Komárom város feliratát az országgyűléshez, hogy március 15. évi nemzeti ünneppé iktassák, pártolják. — Ugyazintén Kolozsvár város feliratát a békékövetésért annak nemzetközi biztosítása iránt, hogy Magyarországot Románia részéről újabb támadás ne érhesse. — Jövahagyólag tudomásul vették a megyei alispánok a vármegye felvételéről adott válaszlát; — hogy az alispán a VII. hadikölcsonre különböző alapsóbb 50.000 koronát jegyzett (az előző jegyzésekkel együtt 610.000 K.) — és az utbiztosokról alkotandó szabályrendelet tervezetét. Majd a főispán javaslatára átternek a pályázatsorozatot 53. pontjára.

A főjegyző ismerteti dr. Mohácsy Lajos indítványát, amely azt javasolja, hogy az ingatlan forgalom hatósági ellenőrzésének az egész országra leendő kiterjesztése iránt a kormányhoz feliratot, a törvényhatóságokhoz pedig átiratot intézzen a közgyűlés. Ismerteti az állandó választmány javaslatát is, amely az indítvány fölött naprendre tértést céloz, mivel ugyanily értelme feliratot már intézett a kormányhoz Somogyvármegye és a Magyar Gazdaszövetség, a kérdésben tehát a törvényhatóság már állást foglalt. Különben is már jelent meg az ingatlan adósvételének ellenőrzéséről szóló kormányrendelet a nemzetiségek lakta határszéli vármegyékkel illetőleg.

Dr. Mohácsy Lajos indítványát megokolva fejtegeti, hogy indítványa elővételi jogot kíván a gazdák javára a gazdaköröknek, hitelszövetkezeteknek, községeknek stb. A földvásárló bankok ártalmat okoznak és kiuzorásznak a kisgazdákat. Apponyira hivatalozik, aki a választójog után demokratikus bírtokpolitikát helyeztet kiállításba. (Helyeslés a gazdapárt egy részén.)

Jakó Gyéza nem ért egyet Mohácsyval. A kormányrendelet is csak nemzetiségi szempontból adatott ki. Az ő bölcsője is a nép között ringott, ismeri annak lelkét, gondolkodásmódját és állítja, hogy a magyar nép nyit és önállóságra törekvő lelkületével nem egyeztethető össze az az atyáskodás, hogy csak hatóság hozzájárulással köthetne adósvétel vagy bérletlet. Igaz, hogy egyes bankok, vállalatok nagy nyereséggel parcelláznak, s ez a visszás állapot megszüntetendő volna, ámde a hitelszövetkezetek, amelyek szintén kisebb üzleti alakulások, szintén üzleti szempontokat érvényesíthetnének. Egyetlen, amit akceptál az indítványban s erre vonatkozólag jó volna kormányintézkedés, ha a községeknek az ingatlanokra, különösen olyanokra, amelyek *körszükségletet* képeznek, elővételi jogot biztosítana, mert sokszor még közös legelőre sem birnak szert tenni, amint megtörtént Bakonytámasiban. (Általános élénk helyeslés.)

Kenessey István: Mohácsy indítványa szép és hazafias, de annyira demokratikus célt akar szolgálni, hogy a szabadságot korlátozza. (Derűltség) Magánjogi kérdésekbe ne avatkozzunk. Van annyi józan esze a magyar embernek, hogy nem vesz földet, ha drágálja. Különben is ez alku dolga. Gazdaköröknek előjogot biztosítani magántulajdonra, mintegy reakciónak a vételre vagy eladásra, árat megszabni, ez lehetetlen. (Általános helyeslés, a gazdapárt egy részén is.)

Dr. Cséte Antal jogászai szempontból szól az indítvány ellen. A tulajdonjog megkötése középkorhoz való visszaterés lenne. Nincs is szükség rá, azért szép parcellázások történtek. Nemzetiségi szempontból indokolt az ellenőrzés, de különben az adótervek is gondoskodnak róla, hogy magyar bírtokok idegen kézre ne jussanak. Az elővásárlási jog kijátszható és éppen az urbéresek hátránya lenne. Mi sem könnyebb, mint strómant állítani és a bankok is alakít-

hatnának kisebb stróman szövetkezeteket. (Nagy tetszés.)

Dr. Magyar Károly jelen volt az áll. vál. ülésén. Az indítványban foglaltak megvalósítása éppen a kiszáradásra lenne hátrányos, mert gátolná a földcsereletét. De nálunk nincs is rá szükség nemzetiségi szempontból sem. A nagyfőkének, nagybírtoknok módjában állana megszerezni a hatósági engedélyt és ezeknek ki is fizetné magát, de a kisbírtok forgalma lenne megakadályozva. Míg így állandóan adnak vesznek, igaz, hogy magas árakon, de most ugy sem lehetne olcsóbban s végig az eladót sem lehet megkérőszíteni. (Általános élénk tetszés.)

Dr. Mohácsy Lajos zárzó jogán vitatja igazságát és fenntartja indítványát.

Végül az alispán reaszámúlvá az előhangzottakat, kéri az áll. vál. javaslatának elfogadását. (Elfogadjuk! — felkiáltások.)

A főispán megállapítja, hogy az indítvány és az áll. vál. javaslata állanak szemben. Nagy szótöbbséggel az utóbbit fogadják el.

Mivel az idő előrehaladt, főispán az üléshezárta. (Folyt. köv.)

Hirek.

— **Megyőspüspökünk főrendiházi tagsága.** Dr. Rott Nándor megyőspüspök a főrendiház tagjai közé behivatott, amiről a helyigminiszter értesítette vármegyénk alispánját.

— **Újjáalakított vármegyei bizottságok.** A hétfői megyegyűlésen a következő megyei bizottságok megüresedett tagsági, illetőleg tisztii helyei töltettek be az alábbi bizottsági tagokkal: A **közigazgatási bizottság** folyó év végén kilép dr. Békefi Remig, Kránitz Kálmán, dr. Magyar Károly, Szabadhegyi Kálmán és Werthaim Ármán tagjai újból megválasztottak. — Az **állandó választmányba**: Gyérey Rikárd, Nagy Sándor és dr. Horváth Lajos főjegyző. — A **központi választmányba**: újból megválasztottak dr. Illés Dezső és dr. Szász Károly. — A **lőtenyésztési bizottságba**: elnökké Hunkár Andor, tagjává Schrikker Sándor. — Az **igazoló választmányba** 1918. évre: dr. Cserecsnyés József, Káuzli Dezső, Kenessey Móric, Purgly László és Takács Adám. — A **borellenőző bizottságba**: dr. Csolnoky Ferenc és Suly László Veszprém város, Botka Jenő és Kluge Endre Pápa város, Purgly László és Saáry Tivadar a veszprémi járás, Tar Gyula és Botka Jenő a pápai járás, Beck János és Bartal Lajos a devescseri járás, Moóry Rikárd a zirczi járás, Szűcs Zoltán és Schlakker Károly az enyingi járás területére választottak meg tagokul. A **közegészségügyi bizottságba** Kocsuba Emil. A köz. biz.-ban a t. ügyész-helyettese dr. Köszeghy József lett.

— **Címzetes püspök.** A király dr. Csizsárik János pápai praelátus, veszprémi székesegyházi kanonok, nagykövetség jogtanácsosnak az almissai püspöki címet adományozta. A kitüntetés a veszprémi egyházmegye egyik legjelesebb tagját érte, aki kiváló tudásával és szolgálataival szerzett érdemeiket a magas elismerésre.

— **Gyűlésekről,** nevezetesen a Veszprémmegyei Gazd. Egyesület tisztújító gyűléseiről, a veszprémi Ipartestület gyűléséről és a Veszprémmegyei Közművelődési Egyesület tegnapi gyűléséről helyszüké és lapzárás miatt csak legközelebb adhatunk tudósítást.

— **Katonai kitüntetések.** A király adományozta a **signum laudis** másodszer a **kardokkal**: Hartzler Tibold főhadnagynak és Phleps Szigfrid tart. főhadnagynak a 7. honv. tábori ágyuszredben; a **signum laudis** **újlag**: Takács Géza századosnak, Tóth Elemér főhadnagynak, Szilcs Tamás, Cserecsnyés József és Szabó István hadnagynak a 7. honv. tábori ágyuszredben, ugy Ungár Aladár népl. főhadnagynak a 31. honvéd gy. ezredben; a

stignum laudist: Muttányánszky Adám 7. honv. tüzérezredbeli, Batiaz József 31. honvéd gy. ezredbeli, Sykora József 41. nehéz honvéd lábori tüzérezrednél beosztott és dr. Wittchen Lajos 7. honvéd huszárezredbeli tart. hadnagynak.

— A balatonparti vasút járata. Dr. Rainprecht Antal főispán közbenjárása folytán a kereskedelmi minisztérium kiáltásába helyezte a balatonparti vasút legutóbb be-szüntetett menetrendjének visszaállítását.

— Rendelet a vadhus forgalomba hozatala tárgyában. A m. kir. minisztérium az élő és lelőtt (leölt) vad és vadhus forgalmának szabályozása tárgyában kiadott eddigi rendeletet akként módosította, hogy Magyarország területén belül egy szarvas, egy vad-disznó, két dámvad, két őz, husz nyúl, husz fogoly, husz fácán, valamint a fel nem sorolt mindennemű vad, továbbá 100 kgr.-on aluli vadhus mennyiség igazolvány nélkül szállítható. A rendelet a hivatalos lap dec. 11.-iki számában jelent meg.

— Nemzetközi Halottszállítási Iroda Budapest, VI., Andrássy-ut 11. — Exhumá-gyoraan és olcsón. — Minden felvilágosítást készséggel ad.

Ullstein
szabásminték
átalakításokhoz is

Allandóan
2500
modell
raktáron!

Nagy választék nő-létkék, fekete és di-valkeimékben, gízia-gyapjuból.

Próbeszabásminté-
kat ingyen és bér-
mentve küldök.

Stern József
cs. és kir. udv. szállító
Budapest, IV., Kalvin-tér 1. szám.

Eladók
tenyész házinyulak.
Érdeklődni lehet a 7. honvéd ágyus
pótlólag gazdasági hivatalában.
Veszprém, Kossuth Lajos-utca 42. sz.

**Viasztagság, sömön, mih
Tiszavirág, sömör, tül**
leggyorsabban elmulasztja
a Dr. Flasch-féle eredeti
„**BARNA-ZSIR**“
Nincs szaga, nem piszkít. Mindig ere-
deti pecsétetes Dr. Flasch-féle kérjünk.
Próba tégely 1.00 K, nagy tégely 3 K,
családi tégely 9 K.
Veszprém és vidéke részére főraktár:
Kocsma km. „Fakete sál“ gyógyszerlára
Veszprémben.

**HIRDETÉSEKET
FÖLVESZ
A KIADÓHIVATAL.**

**PATKÁNY-EGÉR
HÖRCSÖG ÉS URGE IRTÓ**
BAKTERIUM
„**RATIN**“
PROSPEKTUS INGYEN
RATIN LABORATORIUM
BUDAPEST, RÖTTENHILLE-R. 30.

Névjegyek, stb.
mindenféle
könyvnyomdai
munkákat

izlésesen
és
jutányosan
készít

PÓSA ENDRE könyvnyomdája
VESZPRÉM, Rákóczi-tér 3. szám. (Saját ház.)
Könyvkereskedés. (Telefón 93.) Könyvkötészet.